

Rätt att installera laddpunkt hemma (Ds 2025:13)

Energimarknadsinspektionen (Ei) tillstyrker lagförslaget i promemorian om att hyresgäster, bostadsrättshavare och fastighetsägare ska få rätt att installera laddningspunkt för eget bruk. Ei konstaterar samtidigt att det behöver utredas hur det kan säkerställas att den som ges rätt att installera en laddningspunkt för eget bruk också träffas av elmarknadens prissignaler genom att debiteras i enlighet med dessa prissignalers utformning.

Energimarknadsinspektionens kommentarer

Ei ser positivt på att berörda hyresgäster, bostadsrättshavare och fastighetsägare får rätt att installera en laddningspunkt för eget bruk, eftersom det ökar tillgängligheten till elbilsladdning, vilket främjar elektrifieringen av transportsektorn och bidrar till energiomställningen.

Ei hade samtidigt velat att promemorians förslag gick längre genom att säkerställa att den som ges rätt att installera en laddningspunkt för eget bruk också träffas av elmarknadens prissignaler, och därmed debiteras i enlighet med hur dessa prissignaler är utformade. Prissignalerna på elmarknaden bör utformas för att skapa största möjliga samhällsekonomisk nytta genom att återspegla elsystemets behov av inmatning och uttag av el i både tid och rum.

Laddbara fordon har stor potential att bidra med flexibilitet i elsystemet genom att laddningen anpassas till elmarknadens prissignaler med hjälp av smart och dubbelriktad laddning — det vill säga en aktiv reglering av hur mycket el som tas ut ur och matas in på elnätet. Denna flexibilitet är av stort samhällsekonomiskt värde. Värdet består exempelvis av ett minskat behov av investeringar i elnät och resurser för att balansera produktion och konsumtion, en ökad förmåga att ansluta nya elanvändare till elnätet i takt med att samhället växer, ett ökat nyttjande av förnybar el, sänkta elpriser och en ökad förmåga att hantera störningar i energiförsörjningen till följd av kris eller krig.

Om laddningen däremot inte anpassas till elmarknadens prissignaler, exempelvis för att den som laddar inte träffas av prissignalerna till följd av att debiteringen inte reflekterar de underliggande kostnaderna, riskerar laddbara fordon i stället att medföra stora kostnader för samhället. Ett kollektiv av elbilar som laddas utan hänsyn till elmarknadens prissignaler kommer att driva upp laddkostnaderna för de som laddar, elkostnaderna för alla som delar samma nätanslutning (även de utan elbil) och kostnaderna för vårt kollektiva elsystem. Ett elsystem som belastas hårt behöver byggas ut, vilket tar lång tid, kostar mycket pengar och begränsar möjligheterna att ansluta nya elanvändare i ett växande samhälle.

Alla elnätsföretag ska enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2022:1) senast den 1 januari 2027 ha infört en tidsdifferentierad effektagift i sina nättariffer. Syftet är att främja ett mer samhällsekonomiskt effektivt utnyttjande av elnätet genom att låta tarifferna reflektera de underliggande kostnaderna för att förvalta och utveckla elnätet (s.k. kostnadsreflektiva nättariffer). Det är viktigt att principen om kostnadseffektivitet följer hela vägen ned till elanvändaren oavsett boendesituation, det vill säga även till boende i exempelvis flerbostadshus som har elbil och laddar på en gemensamt ägd parkering.

Ei har i sin rapport *Förutsättningar för elfordon att bidra till elsystemets flexibilitet och hur dubbelriktad laddning kan bidra till minskade kostnader* (Ei R2024:08) betonat vikten av att ägare av elfordon träffas av elmarknadens prissignaler, och att mätning och debitering därmed behöver utformas på sådant sätt att det kan ske. Rapporten är en del av Sveriges rapportering till EU-kommissionen i enlighet med kraven i EU-förordningen om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel (AFIR).

Ei föreslår därför att det utreds hur lagförslaget i promemorian kan kompletteras med ytterligare bestämmelser i syfte att säkerställa att den som ges rätt att installera en laddningspunkt för eget bruk också träffas av elmarknadens prissignaler genom att debiteras i enlighet med dessa prissignalers utformning.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Ulrika Hesslow. Vid den slutliga handläggningen deltog även ställföreträdande generaldirektören och chefsekonomen Therése Hindman Persson, biträdande avdelningschefen Maria Werleskog och avdelningschefen Tommy Johansson, enhetschefen Carl Johan

Wallnerström, analytikern Isak Öhrlund samt analytikern Maria Dalheim,
föredragande

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Ulrika Hesslow

Maria Dalheim

Remissvaret publiceras på Ei:s webbplats.

2025-09-30

2025-103432-0002